

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate, se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sidoxia.

Fiindcă organele noastre bisericesci atât cele din centru cât și cele din afară vor avea mult de lucru cu cesiunea de care tocmai ne ocupăm, credem că facem bun serviciu cetitorilor nostri, dacă la locul acesta vom arăta pe scurt istoricul taxelor sidoxiale.

Guvernul regesc din Ardél, prin decretul dto 3 Septembrie 1783 Nr. 1516 a asigurat pe sêma episcopului român ortodox din Ardél cu reședința în Sibiu deodată cu denumirea lui o dotațiune anuală de 4000 fl.

Dotațiunea o anticipa statul din visteria sa, și pentru acoperirea acelei sume a pus pe credincioșii români gr. orientali o taxă de 3 cr. sub numirea: taxe sidoxiale.

Taxe le încasau organele bisericesci și le administrau statul.

Stadiul acesta a durat 26 de ani. În acest interval guvernul de atunci se vede că a făcut experiențe și a luat alte măsuri. Anume cu considerare la referințele bisericesci pe atunci neregulate, și dora și cu considerare la lunga vacanță în veduția episcopiei, destul că prin decretul dto 25 Maiu 1809 Nr. 1301 guvernul a dispus, ca taxele sidoxiale să le încasseze organele statului. S'a luat deci afacerea din mâinile bisericii și și-a impus statul sarcina în interesul bisericii precum se va vedea mai târziu.

Cu 20 de ani mai târziu, și anume la anul 1829 taxele s'au urcat ceva, încât ele s'au pus cu 3 cr. monetă convențională. Și astfel statul anticipa salariul episcopului cu 4000 fl. la an, încasau taxele sidoxiale, și purta conștient socotela, precum tot mai târziu vom vedea.

Prin decretul dto 20 Maiu 1860 Nr. 8101 dotațiunea episcopului nostru s'a urcat la suma de 8000 fl. anuali, taxele sidoxiale însă au rămas tot cele vechi.

Ajungem acuma la era constituțională.

Ministrul de culte și instrucțiune publică dto 24 Octobrie 1868 Nr. 16.961 notifică metropolitului de atunci, în Domnul fericitul Andreiu Baron de Șaguna, că Maiestatea Sa cu datul 1 Octobrie 1868 s'a îndurat a dispune, ca fondurile archidieceșane, cari erau în administrațiunea statului, să se dea în administrațiunea autonomă a bisericii.

În urma acestei notificări repositul metropolit nu a voit să lucre el numai de capul seu în o afacere atât de importantă, ci a convocat o conferență archidieceșană, din bărbații, cari i-a avut la îndemână, și cu cari după cum se vede, se consulta în afacerile bisericesci.

Conferența s'a ținut la 27 Octobrie, și pentru importanța ei vom arăta și cine a luat parte la aceea conferență.

Metropolitul Șaguna a presidat, secretariu presidial a fost fericitul în Domnul Ioan Popescu, protopresbiter și profesor seminarial. Prezenți: protosinelul Nicolau Popea, protopresbiterii: Ioan Panoviciu, Petru Bădila, Ioan Hannia, preotul Zacharia Boiu, profesor seminarial: consilierul Servian Popoviciu, senatorul Petru Roșca, avocatul Ioan Oniț: căpitani în pensiune: Constantin Stejariu și Stanislau, proprietarul Ioan Brote din Rășinariu, apoi din Sibiu comercianții, Bechnitz, Gregoriu Mateiu, D. Popovici, Haggi, avocatul Dr. Ioan Nemeș și Dr. Demetriu Răuciu, și profesorul seminarial Nicolau Cristea.

Conferența a luat concludul, ca fondurile, cari erau în administrațiunea statului, anume fondul sidoxial fondul seminarial, fondul de 30,000 și fondul Moga, să se ia din administrațiunea statului, și să se dea în cea a bisericii. Predarea să se facă aici în Sibiu unei comisii bisericesci. Statul asemenea să esmită o comisiune pentru predare.

În înțelesul acestor enunțiațiuni dto. 13 Novembre, 1865 Nr. 1109 s'a trimis o reprezentațiune la guvern, în

care s'a mulțămît Maiestății Sale monarhului pentru grația prea înaltă, s'a mulțămît ministrului de culte, fericitului Br. Eötvös pentru esoperarea grației preafințe, apoi s'a notificat comisiunea din partea bisericii, care cu metropolitul în frunte au stat din eforturi: Ioan Hannia, Petru Roșca și Ioan Brote, apoi din fiscalul consistorial Dr. Ioan Borgia.

Reforma averilor mănăstiresci în Sârbia. Estragem dintr'un entrefilet publicat sub acest titlu în „Budapesti Hirap” Nr. 229 a. c. următoarele:

Numărul mănăstirilor în Sârbia relative e destul de considerabil (31) și toate dispun de însemnate averi. Sub domnia musulmanilor mănăstirile formau scutul celor prigoniți, ajutorul celor lipsiți, apărătorul și propagatorul religiunii creștine. După scuturarea jugului turcesc alte instituțiuni culturale au luat asupra și rolul binefăcător al mănăstirilor, așa încât existența acestora a devenit din ce în ce tot mai dispensabilă. Numai așa ne putem explica, cum înainte de asta cu 16 ani s'a făcut propunerea în parlamentul sârbesc, ca mănăstirile să se prefacă în biserici publice, ăr din averile lor să se facă economii de model.

Proiectul acesta motivat cu aserțiunea, că mănăstirile nu mai corespund cerințelor timpului, într'adevăr a și fost privit în seculă că o necesitate indispensabilă a timpului și nu a fost combătut din nici o parte, singur numai călugării în frunte cu metropolitul actual au luat poziție contra lui. Proiectul lor a fost spriginit și de guvernul din Rusia. Dacă însă nici până în ziua de astăzi proiectul nu s'a dus în îndeplinire, cauza nu o vom afla în protestul călugărilor spriginiți de guvernul rusesc, ci în lipsa banilor și a omenilor de specialitate, cari să realizeze proiectul. Dar în cele din urmă s'au convins și călugării, că nu mult vor mai putea rezista curentului, ce tot mai intensiv pretinde întruparea noii reforme și tocmai pentru aceea în adunarea lor ultimă ținută sub presiunea metropolitului Michail au decis, ca mănăstirile să se prefacă în biserici lumesce, ăr pe

moșiile lor să se instituie economii de model, cu observarea însă, ca acele economii să fie conduse de călugări, cari vor avea chemarea ca și mai departe tot din sinul lor să crească tineri anumiți pentru conducerea acestor economii.

Concludul acesta a aflat resunet și la popor și se crede a duce la împăcare. Singur numai partida liberală pretinde a scote averile mănăstiresci în totul de sub administrarea călugărilor, a-le împărți în parcele mai mici și astfel a le exaranda particularilor pe lângă anumite condițiuni. Liberalii voiau, ca în felul acesta averile mănăstiresci se ajungă sub administrarea coloniilor străine despre cari se crede a se mai bine cultiva pământul. Cei mai mulți însă sunt în contradicțiune de a da averea mănăstirilor pradă străinilor.

Ultim răspuns lui „Erdélyi Hiradó”. Ar fi să nu mai perdem vorba cu acesti oameni încăpăținați. O facem însă ca să le comunicăm părerea pe scurt ce ne-am făcut-o despre dnile lor în decursul polemicii noastre. Ați scris despre „cesiunea orientală” lucruri teribile, făcând o politică monstruoasă. Ne-am demis a vă arăta clar aberațiunile d-văstre în bună credință, că ne adresăm la oameni cu mintea sănătoasă. În schimb d-văstră ne-ați tratat cu injurii și evasiuni a moșierii d-văstre intelectuale. Incapabili de a discuta cu noi în mod demn, ați devenit astuți, indecenți și nespălați. Nu vă cunoșteți chie-marea! Punctul nostru de vedere este lămurit.

Regretăm a fi stat de vorbă cu oameni de calibrul d-văstre.

Nr. 4186.

Cerculariu

cătră onorații protopresbiteri și cătră onorații preoți din diecesa Aradului.

Una dintre cele mai mari datorințe ale noastre, a preoților de sus până jos, pentru care avem mare și grea răspundere înaintea lui Dumnezeu și a posterității, fiind și buna-crescere a tinerimei, și luminarea poporului

FOIȚA.

La pusore.

Este prima lui vânătoare a munte! Un tânăr vânător, cu nervi ce se pun în mișcare la ori-ce zăruit al frunzelor, cu o inimă bună, încât mai bucuros ar fi prins pradă cu mâinile, decât să supere cu glonțul. Dar ați s'a hotărât. Ați își va călca pe inimă; ați trebuie se puște.

P a m p u, țințașul satului l'a pus la cea mai favorabilă „pusore”. După un stejar străvechiu, din umbra căruia putea privi peste o padină întinsă și puțin de a cōsta, peste un loc frumos, unde poposesc adese-ori căpriorele, când trec pe aci de se coboră la rîul din vale.

S'a așezat pe un ciot de brad acoperit de mușchiu și pūșca cu cocoșii întinși o ține pe genunchi. Ochii trebuie se-i aibă în patru, astfel i-a lăsat în grije Pampu.

E cătră asfințitul sōrelui, când locuitorile codrului încep a se trezi din somnul de amēdi. Un vînt ușor și subțirel trece prin crengi împrășchiind parfumuri culese de pe bujorii de munte. Țrba cea mare de pe padină se îndăie în vînt în unde mătăsii și se îngâna cu pâlcurile de vioarele. Din crengile

stufōse de stejar și brați se desprind șopte și versuri, ear cucuruzii braților zăruie atît de misterios...

Inima tînărului vîntor se umple de fioruri dulci și deînțelese; de prima-dată este îmbrățișat de atâtea farmece. Privirile lui se resfră peste darurile îmbelsugate ale naturii. Sgomotul vîntului și vîjăitul cataractului din depărtare îi suna în urechi ca o suprafirescă simfonie, o musică sēlbatică și totuși divină. Pe aripile fantasiel scrutēză rostul acestor taine. —

Stă îngăndurat. Arma și-a așezat-o în ărbă, ăr pe genunchi ține acum o hârtie, pe care cu creon își descrie impresiile atît de vii. Multe simte o inimă de om în liniscea munților...

Frunzele șoptesc în vînt mii de taine. Prin tufe de afiniș țireiesc greeri. Roiuri de țintari saltă scāncind în aer. Din spre brădet s'aud ritmici bătăi de sgaite scobitōre. Câte o găinușe trece cotcorozind prin ferēgă. —

Și tînărul vîntor scrie, face cîte o paușă de se uita în giur și ărās serie. Dela impresii trece la improvisațiuni poetice, la eternisarea primei vîntătoare:

Colo peste „Pisc”, în munte
Unde vējaie Cibinul,
Mers-am opt cu Pampu 'n frunte
Și cu Simon, cu — „botrinul”...

Dar — oprește-te poete! .. Colo la marginea de jos a padinei se despică ramurile de bradul și — se ivesc un cap, — un trup — de animal. Este o căprioră sprintenă și frumōsă și căpriōra îl zărește în grabă, se oprește, și cu ochii mari și blānși și plini de melancolie și iubire privesce țintă la el.

Ce dragălaşă-i Dōmne!

Unde a mai vîțut el acești ochi, acēstă căprioră, ... unde?

Ah!

... A fost odată, o copilă, frumōsă ca o zinișoră, cu ochii negri de mure, cu pēr de abanos. Și copila avea o mamă mășteră și rea, mai rea ca tōte mășterile. Și mamă-sa acēsta a dus-o într-o pădure, afund afund și a lăsat-o acolo părăsită. Copila a ră-tăcit o di și o nōpte prin pădure și hainele îi s'au sdrēnțuit tōte fășii prin tufe de spini și rugi. Ii s'au făcut fōme și sete. Și au sosit la un isvor limpede, mai istovită. S'a plecat și a beut sē-și stēmpere setea. Dar isvorul era vrăjit și copila s'a prefăcut într-o căprioră frumōsă cu ochi blānși și plānși și plini de duiosie...

... Și au trecut vre-o căți-va ani și s'au făcut prin pădure o vîntătoare mare împērătēscă. Fiul de împērāt, voinic și frumos ca un lucēfēr s'a pus la pāndă. În cale i-a eșit o căprioră blāndă și cu ochii trīști. Și fiul de împērāt a țintit, ... dar în clipa aceea

vraja a dispărut și căpriōra s'a prefăcut în zina cea cu ochi de mură și cu pērul lung de abanos.

Cāt sēmēnă acēstă căprioră cu cea din poveste!

Inima tînărului vîntor se sbate puternic sub impresiile realității și a amintirilor din poveste. Și — se decide. Se plēcă lin, — ridică arma și — trage...

Norii de fum se împrășchie. La locul ei stă încă „smirnă” căpriōra. Mai privesc încă odată cu ochii plini de tristețā la vîntor, apoi dispare în salturi mari în desieștea pădurii...

Sōrele a apus. Amurgul a cuprins în haină plumburie vāi și munte. Pe cărarea cunoscută coboră opt vîntători. Și-au spus cu toții cele pāțite, sunt veseli acum și cāntă.

„Sunt vîntor, de căpriōre
Glășuitoare, fermecătōre,
Tralala,
Fețe dalbe voui sāruta”.

„Da, da, la de-al de-acestea te vei fi pricepēnd și d ta”, observă zimbînd bētrānul Simon celui mai tînăr vîntor:

Fidelio.

nostru: venim și la ocaziunea începerii prelegerilor scolare de estimp, a vă trage atențiunea tuturor și la împlinirea acestei mari datorințe, tot mai cu mult zel și interesare.

Pentru a vă convinge, că este de lipsă a desvolta tot mai mult zel și interesare la împlinirea acestei mari datorințe, aflăm de bine a premite, că deși în timpul din urmă s'au făcut multe progrese frumoase pe terenul învățământului nostru confesional, sporindu-se, în mod îmbucurătoriu numărul scolarelor și al învățătorilor: totuși, — dacă nu vom a ne amăgi noi pe noi, — datori suntem a recunoște, că stăm încă tare departe de a concura cu celelalte popoare conlocuitoare.

Acăsta o simțim noi însine, dar apoi ni o mai arată, în fața lumii, cu date oficiale, și raportul ministerial, ce se face în tot anul către dieta țerii, în care raport la tinerimea nici unui dintre popoarele conlocuitoare, nu se arată așa cercetare slabă a școlii, ca și la tinerimea poporului nostru.

Este foarte îngrijitorii și dureros acăsta pentru noi toți, când vedem că numai acele națiuni și popoare, se bucură de bunăstare, vadă și înaintare, și sunt îndreptățite la un viitoriu mai bun și mai frumos, cari îmbrățișează învățătura și cultura; er națiunile și popoarele cele fără învățătură și cultură, sunt condamnate la o stare tristă și dureroasă.

Este deci prea natural să fim atât de îngrijiați de sorțea și viitoriul poporului nostru, de care e strâns legată și sorțea și viitoriul nostru; când însine trebuie se recunoștem, că poporul nostru este încă departe de a ținea concurența cu celelalte popoare conlocuitoare; er dacă vom a ne ușura de asemenea dureroasă îngrijire, și a face loc bucuriei în sufletul nostru; atunci nu rămâne decât să ne punem toate silințele noastre întru bunăcrederea tinerimei, speranța viitoriului nostru, și întru luminarea și cultivarea poporului adult.

Făcând așa ni vom împlini una dintre cele mai mari datorințe nu numai ca preoți dar și ca români și inteligenți, vom pregăti și națiunii noastre o sorțe mai bună, și un viitoriu mai frumos, și vom avea fericirea a vedea și pe poporul nostru ocupând loc tot mai onorific, în societatea celorlalte popoare conlocuitoare.

Și cine altul să facă și ar putea face de nu părinții lui cei sufletești, preoții lui, cari au nu numai chemarea, dar și datorință de a face acăsta, și cari pentru împlinirea acestei datorințe folosesc și beneficiile parochiali.

Trebuie cu bucurie, se recunoștem, că avem mulți preoți, cari împlinesc conștient acăsta datorie: dar de alta parte nu putem tăinuși nici durerea de a mărturisi, că chiar și în aceste timpuri de grea cercare, tot mai sunt încă mulți preoți, și încă dintre cei cu mai cu multă cualificațiune, cari numai din gură, prin vorbe mari și late, se interesează de sorțea și viitoriul poporului; nu însă și prin fapte, cari ar promova bunăcrederea tinerimei, cultura și luminarea poporului; er când li-se impută acea neglijență, că se scusa, cu unele și altele, și mai ales cu criticile împrejurări.

Să nu uite însă acei preoți, că și la alte parochii, precum și la alte popoare conlocuitoare, sunt atari împrejurări critice, dar având acelea conducători buni, tot progresează în mod îmbucurătoriu; dar mai ales să nu uite nici unul dintre preoți, că de se va ridica poporul conștient conducerii lui, al lui va fi meritul; er de va regresa și decădea, tot asupra lui va cădea osenda lui Dumnezeu și a posterității.

În convingere, că mai ales în situațiunea gravă de astăzi, toți preoții noștri vor înțelege acăsta, și ca unul fie-care va fi observând cum pelângă indiferentismul religios, se mai lătesc feliurite învățături stricacioase între oameni; în convingere că fie-care va înțelege, că asemenea rele sunt spre ruinarea poporului și a bisericii; și în fine, în convingere, că atari rele, numai prin bunăcrederea tinerimei și prin luminarea și cultivarea celor adulți în direcțiune religioasă, se pot delătura: venim a provoca pe toți preoții noștri, să pună ce! mai mare pond, pe bunăcrederea tinerimei și pe luminarea și cultivarea poporului nostru, și așa chiar acum la începerea prelegerilor scolare, se facă tot posibilul, ca învățământul poporal să se încapă în totă regula, ca să ia sbor tot mai mare și mai îmbucurătoriu.

Pentru a înlesni modul procederii, aflăm de bine a repeți și astădată, cele recomandate prin pastorală noastră din 16 August 1881. Nr. 1826, încă cu unele adăuse și anume:

1. Conform dispozițiilor din „normele pentru administrațiunea învățământului“ să se facă de timpuriu conscrierea tuturor pruncilor de scôlă dela 6—12 ani, îndatorați a cerceta scôla de toate țiilele, și a celor dela 12—15 ani îndatorați a cerceta scôla de repetițiune; er părinții sau tutorii acelor prunci să fie părintesce sfătuiți și admoniați dela țiua începerii prelegerilor încolo a-și trimite pruncii lor regulat la scôlă.

2. Pe țiua de 1 Septembe a. c. nou, toate edificiile de scôlă să fie bine grijite, și provădute cu toate cele trebuincioase, precum: scaune, mese, table, mape, globuri și altele, ca pe atunci să se pôtă începe prelegerile fără împedecare.

3. Preoții primesc însărcinare: că în Duminecă, ori sêrbătorea, ce premerge începerii prelegerilor după finirea serviciului divin în biserică, să cuvinteze poporului despre folosul învățământului, în sensul celor espuse mai sus. După cuvântare îmbrăcați în ornat bisericesc să mîrgă la scôlă împreună cu poporul, unde vor face sântirea apei și a școlii.

4. Preoții primesc însărcinare: ca în sêptmîna primă a începerii prelegerilor să cerceteze în totă țiua scôla câte odată, pentru a se încredința: dacă învățătorii în regulat ôrele de prelegere, și dacă pruncii îndatorați au început a cerceta prelegerile. Dacă vor observa că careva dintre prunci încă n'ar fi început a cerceta prelegerile, atunci preoții, ori vor chema la sine pe părinții acelor, ori vor merge pe la casele lor, ceea ce pôtă face preotul în interesul învățământului — apoi vor întreba pe acei părinți de cauzele, din cari fii lor n'au cercetat prelegerile, și observând, că acele cauze n'ar fi motivate — și că acei părinți din nepăsare și renitență rețin pe fii lor dela scôlă, să-i sfătuescă părintesce a și trimite pe fii lor la scôlă arătându-i folosele școlii și urmările cele triste ale neînvățătorei, er dacă nici după acăsta sfătuire n'ar urma a trimite pe fii lor la scôlă, atunci să-i citeze înaintea comisiunei scolare, și să-i sfătuescă de nou, pe lângă acea admonițiune, că dacă nu vor asculta, vor fi arătați dirigătoriei politice spre ai constringe prin pedepse la împlinirea acelei datorințe a lor.

5. Preoții vor repeți a cerceta scôla și în a două sêptmînă după începerea prelegerilor, și dacă vor observa, că careva părinți nioi după cele două admonițiuni din punctul precedent nu ar trimite pe fii lor la scôlă; atunci cerend dela învățătoriu consemnarea acelor, compunendă după §. 15. din „norme“, în conțelegere cu comisiunea scolară, o va transpune antistiei comunale, și va stărui pentru constrigerea acelor părinți prin pedepse, la trimiterea fiilor lor la scôlă.

6. Tot asemenea vor purcede preoții în conțelegere cu comisiunile scolare — și în a treia și a patra sêptmînă, și mai departe, până când vor face, ca toți pruncii apți de scôlă, să cerceteze prelegerile regulat. Toate cele până aici au să se înțelégă și pentru pruncii dela 12—15 ani, adică, pentru scôla de repetițiune.

7. Unde numărul pruncilor de scôlă ar fi mult mai mare de 80, maximul prescris pentru o scôlă, acolo preotul cu comitetul parochial și alți fruntași ai poporului, să stărue din toate puterile, ca să se mai înființeze o scôlă, capacitând poporul despre neprețuitele folose ale învățurii, convingendu-l că scôla e calea pe care putem ajunge și noi mai sigur la bine și fericire.

8. Preoții vor stărui cu deadinsul, că chiar și școlile cu un învățătoriu, se aibă 6 clase sau despărțeminte, și să se propună toate obiectele, precum prescrie planul de învățământ, nu numai ca să corespundă scopului; dar și pentru-că sutele de prunci, cari doresc a merge și la școle superioare din orașe, să nu fie siliți a intra érași în scôla elementară din oraș; ci de a dreptul în școlile medii, gimnasii sau reale, prin ce s'ar cruța părinților spese de deci de mii de floreni, precum și grija co o au părinții, când își înstreină pruncii în cea mai fragedă etate.

9. Preoții vor îngriji și de ameliorarea dotațiunei învățătorilor, cum și de re-

gulata plătire acelei dotațiuni, pentru-că așa și învățătorii să se pôtă dedica cu tot deadinsul frumôsei lor chemări, cum și, ca și dênșii să-și pôtă cresce familiile cum cere spiritul timpului de ađi, érași în interesul nostru comun.

10. După-ce astfel să va fi regulat cercetarea școlii, urmédă a se face îngrijire pentru cărțile de scôlă, fără care nu se pôtă progresa învățământul. Părinții pruncilor cu dare de mână să se îndemne a procura însii acelea, cumpărându-le ei de a dreptul, ori predând prețul lor preotului sau învățătorului, ca să le procure dênșii; er pentru pruncii cei sêraci și fără de mijloce să recomandă procurarea acelor cărți prin comitetul parochial, din fondul scolaru ori din casa bisericeii.

În fine mai amintind încă odată, că acăsta este chemarea și datorința noastră cardinală, și că este timpul suprem, să ne cugetăm cu toții mai mult și mai serios ca până acum, la împlinirea acestei datorințe, dela care depinde viitoriul credincioșilor noștri, viitoriul bisericeii, și chiar viitoriul clerului nostru, și asigurând prea onorata noastră preoție și învățătorime, că noi vom fi cu mare atențiune și asupra acelor cari sciu apretui vócea timpului, arătată lor și prin șirele acestea, cum și asupra acelor, ce n'ar considera acestea, și nu vom întrelăsa a remunera după puțință serviciile preoților și învățătorilor, cari să vor distinge întru promovarea învățământului, cu binecuvântare ar chierescă am rēmas

Arad, 1 August 1896.

Al vostru tuturor

de bine voituriu:

Ioan Mețian, m. p.
Episcopul Aradului.

Noutăți.

Avis. Se atrage atențiunea P. O. public asupra publicațiunei de pe pagina a patra referitoare la liberarea de victuale pentru elevii dela seminariul teologic-pedagogic gr.-or. rom. „Andreian“ din loc în anul scolaru viitoriu 1896/7.

Guvernul din Germania se va re-trage. Deja de vre-o câteva sêptmîni se vorbește despre o crisă în cabinetul german, er conform scirilor mai nouă cancelarul Hohenlohe și-a dat revocabil demisiunea. Causa repășirii lui Hohenlohe se ăice că este lipsa de sănătate, și disensiuni politice. Împăratul și-a rezervat voia de a delibera în cestiune numai după întvederea sa cu țarul.

Hymen. Dl August A. Nicoră și dna Lucreția Costa vîd. Olariu, anunță căsătoria lor, celebrată la 9 August st. v. în Deva.

Primiriile la gimnasiul de stat din loc se încep în 28 August și țin până inclusiv 3 Septembrie a. c. st. n., totdeauna dela 8 până la 12 ôre a. m. Studenții înțărđiați numai pe basa unei cereri motivate pot fi primiți. În țiile ultime ale lunei lui August trebuie să se facă însinuările și pentru depunerea examenelor de primire, de corigere și supletorie, cari se țin în 31 August dimineță la 8 ôre. Pentru depunerea examenelor de maturitate de corigere și supletorie s'a fixat țiua de 7 Septembrie a. c. la 8 ôre dimineță.

Condamnat la mórte. Tribunalul militar din Oradea mare a condamnat la mórte pe un soldat de rēnd din regimentul pedestru 101. Nefericitul și-a fost omorît drăguța, din cauză, că ea nu voia să l' aștepte până va scăpa din cătanie. În contra sentinței tribunalului infanteristul a apelat la Maiestatea Sa.

Ard'o focul dragoste.

Ciocnire de trenuri. În gara dela Gherla trenul mixt ce venia dela Cluș spre Dees s'a ciocnit cu un tren de povară. Două vagóne s'au sfărîmat cu totul. După ciocnire pasagerii spăriați au sărit pe unde numai au apucat din cupee, fără ca să se întemple însă vre-o nenorocire. Trenul mixt și-a continuat calea cu o întărđiere de două ôre mai departe.

Dragoste ursescă. Într'o crăjmă din comuna Munar din comitatul Timișului s'a oprit preste nópte o caravara de ursari. Ursului i-s'a dat cuartir într'un coteț în care încă în țiua premergătoare se adăpostea un porc bine îngrășat. După međul nopții nisce vaste desperate au tređit pe toți ôspeți din somn. Toți au alergat imediat în curte, unde au găsit ușa cotețului desfăcută er pe urs îmbrățișând cu multă dragoste pe un om a cărui ôse părăiau de mama focului de atăta prietinie. După-ce cavalerul nopții a fost scăpat din ghiarele ursului, a mărturisit, că a voit să fure porcul crăjmarului și, că nebănuind nimic, că cotețul și-a schimbat așa de curēnd chiriașul, a aruncat un laț în grumađii ursului și a voit să-l ducă, dar acela numai decât s'a aruncat asupra lui și i-a rupt două cóste. Mărturisirea a produs mult ris, er crăjmarul s'a mulțamit cu satisfacțiunea poetică și n'a arētat pe tálhariul păcălit la poliție.

O rectificare. Dl notar Nicolae Fleschin din Porcești ne trimite cu privire la o scire luată în unul din numerii trecuți ai foi noastre o lungă rectificare, prin care constată, că petrecerea amintită n'a succes în deosebi din cauza neparticipării și necontribuirii multor fruntași din sat și giur. Suma înratelor la petrecere a fost de 29 fl. 95 cr., er a eşitelor 31 fl. 46 cr. Lucrându-se deci cu deficit, se înțelege de sine, că scopul filantropie nu s'a putut ajunge. La celelalte caracterisări tendențioase a petrecerei nu răspunde, neaflându-le demne de atențiunea ômenilor serioși.

Vitezul scrutător Nausen este astăzi o persoană mult apreciată în foile Europei. Curagiul și succesele lui la polul nordic sunt pretutindeni preamărite. Mult este talmăcită următorea cestie familiară a lui. Înainte de a pleca în voiagiul cutezat el s'a divorțat de cătră soția sa din motiv, că dacă va peri cumva în turneul său, să nu i-să facă ei greutăți, la o eventuală a două căsătorie. A obligat-o totodată ca să-l aștepte 5 ani de ăile. Reîntors însă deja după 3 ani a aflat-o sănătósă și fidelă, și și-a fidanțat-o din nou! Veritabil!

Icona școlii române.

(Urmare.)

III.

Observări explicative

la executarea planului: „Icona școlii române la finea secolului al XIX-lea“.

1. Îmi iau voie a ruga cu insistență pe frații învățători, ca în interesul înaltului scop, ce urmărim, atât datele din viața lor, cât și cele referitoare la scôlă, să fie cât se pôtă de exacte, ca să conglăsuiască cu adevărul și astfel să pôtă resista ori-cărei critici, ce ar puté urma după publicare. Mărturisiți fie-care adevărul și nu vă temeți de nimic. Lauda nemeritată și neadevărul detrag mult din valoarea personală a celui, ce le comite, și în cazul de față nu servesc nici decum marilor interese ale lucrării, ce ne preocupă.

2. Biografiile arhierilor, ale profesorilor preparandiali, ale președinților reuniunilor învățătoresci și ale protopresbiterilor din ambele metropolii le vor face învățătorii noștri cei mai desteri sau alți bărbați de scôlă, cari au mai multe și mai exacte date din viața respectivilor. Cei ce voiesc a se angaja cu facerea biografiei vre-unui arhieru, sau profesorilor preparandiali, ori președinți ai reuniunilor învățătoresci sau a vre-unui protopresbiter să binevoiască a me anunța de timpuriu, ca comitetul de redacție, ce se va institui pentru scopul lecrării, să se scie orienta.

3. Pentru buna reușită a lucrării de față nu e nevoie, ca fie-care învățătoriu să fie indus în Album, ci numai reprezentanții din fie-care loc, însă nici unul nu e respins dintre cei ce voiesc. Un exemplu ne luminează mai bine. În Săcele (șapte sate), de pildă, sunt vre-o 19 învățători. În interesul scopului, ce urmărim, sunt mulțamit dacă vin numai 7, ca să am dela fie-care scôlă câte unul, de a cărui biografie să leg și monografia școlii, cu toate acestea toți 19 sunt primiți, dacă toți voiesc a figura în Album.

4. Cine voiesce, pôte să lase ca datele, ce le va da din monografia scôlei respective, să i se confirme și prin subscrierea preotului, ca director scolar local, cu al cărui binevoitor concurs le va și compune. Tot asemenea să urmăze și unde sunt mai mulți învățători la o scôlă. Monografia scôlei o fac împreună și în Album să publică numai după datele biografice ale celui dirigent sau ale celui mai în vârstă, ér ceilalți vin publicați în Album numai cu portretul și biografia lor.

5. Dacă un învățătoriu a funcționat și la altă scôlă, acesta să pune în conțelegere cu cel ce funcționează acum, căruia îi va da datele ce le are din trecutul scôlei amintite.

6. La datele din trecutul scôlei să se pună totdeauna și reuniunea învățătorască din care respectivul învățătoriu face parte, comitatul, protopopiatul și arhidieceasa sau dieceasa și să se arate câte scôle sunt în comună și cu câți învățători, după naționalitate și confesiune, precum și numărul locuitorilor în total și în special.

7. Învățătoarele de lucrul de mână încă vor lua parte în Album, arătând între altele cam câte eleve instrua în lucrul manual, din care clase, pe ce timp și cu ce fel de lucruri manuale le ocupa și ce expunea la examene.

8. În expunerea datelor fie-care învățător e rugat a înșira lucrurile așa, după cum s'au succedat în decursul timpului fără a face anacronisme și lacune.

9. Datele familiare din viața învățătorului încă își au valoarea lor în ceea ce privește educațiunea și asigurarea copiilor săi.

10. Titula dată de mine Albumului din cestiune este numai provizorică, căci cea adevărată se va da numai când se va începe publicarea, orientându-ne după categoriile și după numărul celor ce vor lua parte în acel album.

11. Fie-care membru, care participă la lucrarea acésta, e dator a abona cel puțin un exemplar, sau pentru sine, sau pentru scôlă; altminteri nici nu s'ar pute executa lucrarea acésta atât de costisitoare.

12. Un exemplar va costa cam vre-o 12 floreni, și anume 6 floreni fotografiile și 6 floreni opul ca atare. Hotărît nu se pôte sci și acum.

13. Apelul și expunerea planului lucrării cu întrebările și explicările de lipsă se vor trimite gratuit tuturor celor ce le vor cere.

14. Terminul pentru trimiterea preparativelor de lipsă pentru începerea lucrării să pune până la 15 Novembre a. c. v. Până la acest termin fie-care învățător, care va voi a participa la acésta lucrare, va avea a trimite: a) datele din viața sa și din monografia scôlei în sensul întrebărilor și explicărilor date mai sus; b) o fotografie cabinet și iscălitura proprie, și c) o declarațiune în care să arete, câte exemplare abonază și pe séma cui?

15. Banii să vor plăti în rate lunare de câte 1 fl. începând dela 1 Ianuarie 1897, în decursul carui să va începe și publicarea opului din cestiune. Ratele lunare se vor trimite sau la cassarii reuniunii învățătoresci, din care respectivul face parte, sau la comitetul de administrație din loc, ce să va institui spre scopul acesta sau după cum se va anunța la vremea sa prin foi.

16. Dacă cineva are vre-o nedumerire într-o privință sau alta, stau la dispoziție cu explicarea ori și când.

Câți sunteți chemați și câți sunteți credincioși misiunii vóstre veniți!

Óre m'ați înțeles? Dacă m'ați înțeles, faceți; semnul e dat; la probă sunteți puși:

Ori gunoii pentru pământ,
Ori lumini în cerul sfânt!

„Nu vè supérați că vè chiem pe voi așa. Eu nu sunt Christos, ci fratele vostru adevărat!”

S'am un singur dor pe lume:
Sórtea vóstră fericită
Și slăvit al vostru nume.

Brașov, 1896.

I. Dariu.

(Va urma.)

Correspondență particulară

a „Telegrafului Român”.

Hațeg, în 10 August 1896 v.

Onorate Domnule Redactor!

În Nr. 62 al diarului D-Vóstre „Telegraful Român” presbiterul Ioachim Cerbicean din Nucșóra, dela pólele Retezatului — și nu din Valea Hațegului — dă un răspuns, drept pamflet, la celea cuprinsă în întimpinarea mea din Nr. 50, carele reprezintă pe subscritorul său după inimă, caracter și știință, ca pe un răspunător și intrigant, carele până la finea corespondenței să svércolească, ca peștele în virșă, fără leac de dovadă, a mă presenta Onoratului public cetitor de un om răutacios, carele numai din maliția și nechemat vin a discuta în public, fără autorisația Dsale, o cestiune prea delicată, pe carea Dsa — nemai având ce dice, o reduce la personalități; ba cu o cutezanță unică în felul seu deneagă chiar și dreptul de autor al aceleia; ca astfel să-și potenteze aroganța órbă, că D-Sa este „totum factum” pe aici și nu „ex toto nihíl”.

Dați-mi voie Dle Redactor, ca în interesul clarificării mele să revin asupra acestui răspuns nemotivat și fără leac de basă, ca să vadă Onoratul public cetitor, că cu cine am fost necesitat a mă demite pentru a sta de vorbă.

Greu te înșeli Dle Presbiter!

Eu în întimpinarea mea din Nr. 50 fără nici o patimă am dis: „Precum eu țin o pătură în tot cuprinsul corespondenței D-Tale — care întru adevăr este emanat din ură și poftă de răsunare — așa răstórnă și Dta aserțiunile mele, dar cu falsități și cu înecăcături nu umbla.”

Dacă o țineți acésta de cinosură ai fi dat vre o răspuns obiectiv la celea cuprinse în întimpinarea mea!? Dar Dta, vedându-te învins și paralizat, nu ai făcut nici o alusiune meritorică, n'ai dat nici un răspuns la întrebările puse și nu ai făcut nici o clarificare vrednică de creștământ, ci simpliciter recurgi la personalități prezentându-mă publicului de ceea ce nu am fost, nu sum și nici că voi fi atrebuindu-mi nisce epitete vrednice numai de Dta.

Că am venit cu întimpinarea numai la 1 Aprilie a. c. nu împórtă, pentru că aceea, dimpreună cu răspunsul de mai jos de astăzi, am compus-o încă în săptămâna primă după ce a apărut corespondența D-tale din Nr. 111 a T-lui, a tr., dar împrejurări neaterănătoare de viața mea au cauzat întârzierea, ceea ce și o dovedesc cu martori de totă încrederea, cari au cetit manuscriptul precum și că întimpinarea este produsul meu propriu, neîmprumutând dela nimenea nici un cuvânt, precum te silesc împrejurările pe Dta a recurge la concepte străine. — Afirmând dar că Te cunosc intelectualmente am și dovedit-o acésta Onoratei Redacțiuni — cu document scris de mână Dtale, pe care chiar Dta mi l-ai predat.

Și acum ca să dovedesc și mai bine aserțiunile mele referitoare la ținuta Dtale, permite-mi pro primo a mă folosi și eu de proverbul Dtale din Nr. 111 a T-lui: „De pe póme se cunoște pomul, de pe fapte omul”.

Dle presbiter! Afirmi, că esti preot de preste 20 de ani în Nucșóra! Frumos număr de ani! Aprópe un pătrar de secl!

Cu tóte acestea răspunde-mi însă la întrebarea: În timpul acesta îndelungat și frumos — ce ai făcut pentru scôlă? ce ai făcut pentru biserică? și ce ai făcut pentru poporul Dtale din Nucșóra?!

De astădată iartă mă ca să răspund eu la aceste întrebări cu categoricul: Chiar nimic pentru că:

1. Dacă în timpul acesta ți-ai fi câștigat încrederea poporului, ori dacă ai fi avut, energia și iubirea către de-

aprópele, ai fi putut aduce din pădure, — cu o comună împopulată, compactă și cu stare — cum e Nucșóra, atâtea lemne ca să poți clădi o scôlă după recerînțele timpului de astăzi.

Nu te supéra însă când îndrăsnesc a-ți spune adevărul: Îți lipsesc interesele, energia și iubirea către deaprópele! pentru că de câte ori a eșit fața locului de pie memorie I. Raț și de câte ori a ieșit actualul șef tractual, tot de atâtea ori poporul acel blând și bun, s'a promis, ba s'a obligat pentru clădirea scôlei, — dar în lipsă de conducător cu atragere de inimă și cu iubire de neam, el a rămas până aji fără localul de unde să împarte nectarul cel de viață dătătoriu, pentru ce vei avea a răspunde la tronul pronoiei divine.

Și tot deatâtea ori voința poporului au fost aprobată și din partea autorităților, ba știu, că pretura a promis tot sucursul de lipsă numai ca după atâtea trăgănare să se ridice localul de scôlă. — Astfel tóte erau puse în rând, și Dta... ce ai făcut? ce ai făcut — ai făcut — și scôlă ca în palmă.

Acésta e faptă și fapta e proprietatea Dtale.

Înzadar legi scôla de familia Dtale și Te încerci a te descurca în Nr. 111 a T-lui pentru că tot astfel ți-ai dezvoltat activitatea regretabilă și cu ameliorarea salariului învățătoresc, deși mai trebuia numai vr'o câți-va cruceri de familiă până la suma minimală.

Nu spune nici aceea, că în interesul Dtale a fost, ca să-ți așezi copilul aci de învățator, pentru că Dta cu totul altă politică urmărești, spre dauna poporului, pe care ți-o spun mai târziu, și răspunsul Dtale din Nr. 111 nu sunt decât vorbe góle spre a îmbêta lumea cu apă rece, și pe cei cari nu te cunosc.

Fapte Dle presbiter! Faptele bune sunt cari caracterizează pe omul de inimă, pe conducătorul, pe păstorul cel bun, care își pune sufletul pentru oile sale.

Faptele bune, sacrificiile pentru progresarea scôlei și a instrucțiunii, pentru înaintarea bisericei și a neamului — de cari la Dta nu aflăm — înaltă vaza conducătorului și însuflă respect și la străini.

(Va urma.)

Scólele medii gr.-or. române din Brașov.

Avis.

Înscrierile pentru anul scolar 1896/7 la scólele medii gr.-or. române din Brașov (gimnasiul mare de 8 clase și scôla reală inferioară cu 4 clase) se vor face în zilele de 2/14, 3/15 și 4/16 Septembre a. c.

Studiile pregătitoare cari se cer la aceste scóle sunt:

a) pentru primirea în cl. I gimn. și I reală, absolvarea cu succes a clasei IV elementare (primare) și trecerea unui examen de primire, ce este a se depune cu o di înaintea înscrierii, având scolarii să dovedescă un cuant suficient de cunoștințe din cetire și analiză și din cele 4 operațiuni simple ale calculului;

b) pentru primirea în celelalte clase ale scólelor medii se cere absolvarea cu succes cel puțin suficient a clasei precedente.

Spre orientarea celor interesați observăm, că în gimnasiul superior limba grecăscă este studiu obligat pentru toți scolarii; deci scolarii, cari vin dela un institut, unde n'au făcut cursul de limba grecăscă, vor fi supuși la un examen de primire din limba grecăscă.

Examenul de primire al scolarilor cari vor să intre în clasa I gimn. sau I reală se va face în zilele de 31 August st. v. și 2 Septembre st. v. a. c. Examenul de primire și examenul de emendare ale scolarilor căduți din câte 1 studiu se vor ține în 31 August v. dela 8—12 ore a. m. și dela 2—5 p. m.

Din cauza aglomerării mari de scolarii în cl. primă gimnasială, la înscrierea în acésta clasă se va observa următoarea ordine: în 2 Septembre v. se vor înmatricula numai

scolarii, cari au terminat clasele elementare cu nota generală fôrte bine, în 3 Sept. v. cei cu bine, ér în 4 Septembre v. cei cu suficient, — între cești din urmă în prima linie scolarii din Brașov și comitatul Brașovului. În tóte celelalte clase înmatricularea se va face în ordinea presentării, fără aceste restricțiuni.

Scolarii, cari nu au absolvat clasa lor în anul precedent scolar la scólele nóstre medii, au să se presinte la înscriere cu următoarele documente:

1. Testimoniu scolar de pe clasa ultimă absolvată.

2. Atestat de botez.

3. Certificat de revaccinare (reoluire). Scolarii trecuți de 15 ani nu au să se presinte acest document.

Didactrul, din care cel puțin jumătate este a se plăti necondiționat la înscriere, este pentru scolarii de religiunea gr.-or. și gr. cat. 7 fl. în gimnasiul inferior și scôla reală inferioară, ér în gimnasiul superior 11 fl. — Scolarii de alte confesiuni plătesc didactrul împătrat.

Afară de didactru fie-care scolaru trebuie să plătescă îndată la înscriere încă următoarele taxe:

1. Pentru bibliotecă scolarii din cele 4 clase inferioare câte 30 cr., ceilalți câte 50 cr.;

2. Taxa pentru testimoniu și programă scolară 1 fl. 50 cr.

3. Taxa de primire de 2 fl., care o plătesc odată pentru totdeauna acei scolarii, cari pentru prima-dată se înmatriculează la scólele nóstre.

4. Scolarii din gimnasiul superior mai au să plătescă pe lângă aceste și taxa de membru al societății de lectură, care face pentru cl. V și VI 50 cr. ér pentru cl. VII și VIII 1 fl.

Dela taxele înșirate sub 1, 2, 3 și 4 nu se scutesce nimeni. Se observă însă, că scolarii dela scólele nóstre, cari au fost scuțiți de didactru în anul trecut scolar ca taxă de testimoniu plătesc numai 1 fl.

Spre orientarea Stimaiilor domni părinți direcțiunea în conformitate cu repetițele sale avisuri publicate în decursul anului scolar trecut, aduce la cunoștința celor interesați, că toți acei scolarii, cari frecuentază anul scolar precedent aci nu și-au fost plătit didactrul întreg până în 1 Iunie v. a. c. nu vor fi înscriși până nu vor plăti pentru anul scolar curent didactrul întreg înainte.

Petițiunile de scutire de didactru ale scolarilor sêraci și diligenți, instruite cu atestat valabil de paupertate sunt a se înainta în timpul dela 4—15 Septembre v. la d-nii profesori de clasă, cari le vor presenta conferinței profesionale spre ulterioara afaceri.

Brașov, în 8 August v. 1896.

Direcțiunea scólelor medii gr.-or. române din Brașov.

Virgil Onițiu,
director.

La scôla comercială superioară gr. or. română din Brașov, anul scolar 1896—97 se începe în 1 Septembre st. v. În 2 și 3 și 4 Septembre se vor înscrie scolarii.

Aceia, cari de prima-dată voiesc să fie primiți ca scolarii ordinari în voia clasă a acéstei scôle, trebuie să dovedescă cu testimoniu scolaric, cumcă au terminat cu succes cel puțin 4 clase reale, gimnasiale, sau civile și să producă atestat de botez și revaccinare. În o clasă mai înaltă se primesc numai cei promovați din clasa precedentă.

Taxa scolară anuală trebuie plătită cu ocazia înscrierii și constă din: a) didactrul, care pentru scolarii de religia greco-orient. și gr. cat. este de 11 fl. v. a., pentru cei de altă confesiune didactrul de 11 fl. se socotesc împătrat; b) taxa pentru bibliotecă 50 cr.; c) pentru testimoniu și programa dela finea anului plătesc scolarii nescutiți de didactru 1 fl. 50 cr., cei scutiți plătesc numai 1 fl.; d) pentru societatea de lectură a studenților plătesc scolarii din cl. II și III 1 fl., cei din cl. I numai 50 cr.

Afară de acestea cei ce se înscriu de prima-óră la acésta scôlă plătesc 2 fl. v. a. taxă de primire.

Brașov, 6 August 1896.

Pentru direcțiunea scôlei comerciale:

Ioan Socaciu.

[115]

1—3

Publicațiune.

Pentru liferarea de:

- a) Pâne de grâu curat;
b) Franzele făcute cu lapte;
c) Făină de grâu curat Nr. 2 și 3;

- d) Carne de vită;
e) Carne de vițel;
f) Carne de oie;
g) Carne de porc și

h) Unsore de porc, toate de prima calitate, în scopul alimentării alor 160—180 de elevi dela seminariul teologic-pedagogic gr.-ort. rom. „Andreian” din Sibiu, apoi

i) pentru providerea serviciului de servitori de casă și

l) pentru spălatul vestimentelor de pat, ale acelorași elevi în anul școlar 1896/7, cu începere dela 1 Septembrie a. c. st. v., prin acesta se escrie concurs.

Doritorii de a reflecta la care-va din aceste pozițiuni, se-și înainteze ofertele în scris, respective se se însușie la subsemnatul până la 19/31

August a. c., de unde vor afla mai detaliat și condițiunile pentru încheierea contractului.

Sibiu, 10/22 August st. n. 1896.

Gavriil Hango,
presbiter, econom seminarial.

Nr. 461/896.

[114] 1—3

Concurs repetit.

Pentru întregirea vacantei parohiei de clasa a III-a Paucea în protopresbiteratul Târnava, prin acesta se escrie concurs de nou cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post dau suma de 459 fl. 84 cr.

Doritorii de a ocupa acest post de paroch au să-și asternă petițiunile lor instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral în Cetatea-de-baltă (u. p. Kükülövár) până la termenul indicat.

Concurenții își pot lua informațiuni atât dela comitetul parochial respectul cât și dela oficiul protopresbiteral subsemnat.

Cetatea-de-baltă, 6 Iuliu 1896.
Oficiul protopresbiteral gr.-or. al tractului Târnava în conțelegere cu comitetul parochial concernent.

Nicolae Todoran,
protopresbiter.

Nr. 281/896

[110] 1—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea porturilor în-vățătorești mai jos însemnate dela scolarele din tractul protopresbiteral al Treiscaunelor se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare.

1. Apața, salariu 150 fl. dela popor și din fond 150 fl. ajutor dela Ven. Consistoriu din fondul școlar eparhial și cuartir liber în edificiul școlii.

2. Boroșneul mic, 300 fl. din fond și repartițiune cuartir liber.

3. Chezdi Mărtănuș, 253 fl. 50 cr. dela popor 50 fl. ajutoriu dela Ven. Consistoriu cuartir liber 2° lemne de foc sau 10 fl. în bani și folosirea 3 părți din grădina de lângă biserica în valoare de 10 fl.

4. Dobârlău, 300 fl. în bani și naturalii și cuartir liber.

5. Doboli inferiori, 200 fl. din fond și repartițiune 100 fl. ajutoriu dela Ven. Consistoriu venitele cantonale stolare și cuartir liber cu supraedificate economice, dela concurent se cere vorbirea limbei magiare carea este limba de propunere.

6. Heghig, 250 fl. din fondul și repartițiune 50 fl. ajutoriu dela Ven. Consistoriu și cuartir liber.

7. Intorsura Buzeu, post de al doilea învățător cu salariu de 300 fl. din fond și repartițiune, cuartir liber.

8. Lisneu, 150 fl. dela popor și eventual ajutoriu dela Ven. Consistoriu de 150 fl. cuartir liber, limba magiară ca limbă de propunere.

9. Marcoș, 300 fl. din fond și repartițiune cuartir liber.

10. Vama Buzeu, 200 fl. dela popor și 100 fl. ajutoriu dela Ven. Consistoriu cuartir liber și lemnele necesari pentru încălzit.

11. Zagon, 300 fl. din fond și repartițiune cuartir liber în edificiul școlii și lemne trebuincioase.

Fiind toate posturile împreunate cu cantoratul dela reflectanții se cere destituitate în cântări și tipicul bisericesc.

Cererile concursuale instruite conform legilor din vigoare sunt a se asterni în termenul deschis subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Brețcu, (Bereczk) 28 Iuliu 1896.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Treiscaunelor în conțelegere cu comitetele parohiale respective.

Dimitrie Coltofean,
protopop.

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Maiu 1896.

Budapesta — Predeal									
Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone
10. —	8.05	—	8.05	2.00	pl. Viena	sos.	1.55	1.55	1.55
8.30	2.15	3.15	5.45	9.15	Budapesta	↑	5.45	7.40	7. —
11.21	4.16	6.52	9.02	11.12	Szolnok	↑	2.24	5.31	3.37
1.33	5.48	—	11.33	12.55	P. Ladány	↑	12.03	3.56	1.19
3.42	7.08	—	1.48	2.11	Oradea-mare	↑	—	2.37	11.04
3.58	7.15	—	2.06	2.18	Oradea-mare	↑	—	2.30	10.44
4.38	7.43	—	3.03	2.50	Mező Telegd	↑	—	2.01	10.07
5.20	8.18	—	3.45	3.26	Rév	↑	—	1.34	9.30
5.43	—	Tren micst	4.06	—	Bratca	↑	—	—	9.10
6.32	9.07	2.52	4.53	4.17	Ciucia	↑	5.48	12.52	8.32
7.16	9.37	3.51	5.32	4.50	Huiedin	↑	4.59	12.20	7.54
8.07	—	5.05	6.24	—	Ghirbău	↑	3.18	—	6.54
8.34	10.37	6.14	6.59	5.55	Cluj	↑	2.23	11.01	6.13
8.49	11.10	—	8.40	6.11	Apahida	↑	—	10.45	5.24
9.06	11.27	—	9.09	6.27	Ghiriș	↑	—	9.24	3.47
10.12	12.30	—	10.40	7.27	Cucerdea	↑	—	8.54	3.06
10.42	12.57	—	11.25	7.52	Ujóra	↑	—	—	2.49
11.01	1.09	—	11.49	—	Vințul-de-sus	↑	—	2.41	2. —
11.09	1.09	—	11.59	—	Aiud	↑	—	8.23	2.17
11.31	1.36	—	12.29	8.17	Teiuș	↑	—	8.06	1.55
11.48	1.54	—	12.55	8.33	Crăciunel	↑	—	7.59	1.29
12.05	—	—	1.30	8.38	Blaș	↑	—	—	12.55
12.33	—	—	2.08	—	Micăsasa	↑	—	7.30	12.40
12.47	—	—	2.27	9.09	Copșa-mică	↑	—	12.01	11.28
1.18	—	—	3.11	—	Mediaș	↑	—	12.01	11.28
1.34	—	—	3.31	9.42	Elisabetopol	↑	—	6.56	11.41
2.13	—	—	3.46	9.44	Sighișoara	↑	—	6.54	11.14
2.32	—	—	4.08	9.59	Hașfalău	↑	—	6.41	10.55
3.04	—	—	4.45	10.22	Homorod	↑	—	6.20	10.21
3.40	—	—	5.27	10.51	Agostonfalva	↑	—	5.53	9.42
4.03	—	—	6.12	11.12	Apața	↑	—	5.33	9.13
5.34	—	—	7.59	12.26	Feldioara	↑	—	4.27	7.45
6.12	—	—	8.37	12.58	Brașov	↑	—	3.53	7.02
6.41	—	—	9.07	1.15	Timiș	↑	—	3.37	6.36
7.16	—	—	9.38	1.34	Predeal	↑	—	3.16	5.58
8. —	—	—	10.25	2.09	București	↑	—	2.15	5.08
—	—	—	—	2.19	—	—	—	7.01	2.18
—	—	—	—	3.01	—	—	—	6.39	1.42
—	—	—	—	3.31	—	—	—	5.11	1.12
—	—	—	—	9.30	—	—	—	—	8.35

Budapesta — Arad — Teiuș									
Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone
—	—	—	—	—	pl. Viena	sos.	—	—	—
—	—	8.05	1.55	10. —	Budapesta	↑	7.20	1.10	6.10
—	—	10.56	3.49	1.05	Szolnok	↑	4.14	11.19	2.53
—	—	3.55	6.52	6.05	Arad	↑	11.20	8.18	9.35
—	—	—	—	—	Glogovaț	↑	10.50	8.08	8.55
—	2.30	4.30	7.02	6.30	Győr	↑	10.38	—	8.43
—	2.44	4.42	—	6.41	Pauliș	↑	10.14	—	8.18
—	3.14	5.04	—	7.01	Radna-Lipova	↑	10. —	—	8.05
—	3.31	5.15	—	7.12	Conop	↑	9.46	7.29	7.52
—	3.58	5.33	7.46	7.23	Béza	↑	9.15	—	7.22
—	4.30	5.57	—	7.51	Soborșin	↑	8.57	—	7.05
—	4.50	6.13	—	8.07	Zam	↑	8.15	6.34	6.25
—	5.40	6.58	8.48	8.47	Gurasada	↑	7.41	6.08	5.50
—	—	7.27	9.07	9.16	Ilia	↑	7.16	—	5.23
—	—	7.53	9.31	9.42	Branicica	↑	7.06	5.45	5.13
—	—	8.26	—	10.16	Deva	↑	6.43	—	4.49
—	—	8.52	9.57	10.42	Simeria (Piski)	↑	6.20	5.19	4.25
—	—	9.06	10.08	11.11	Orăștia	↑	6.05	5.07	4.10
—	—	9.24	10.37	11.36	Șibot	↑	5.45	4.39	3.31
—	—	10.40	—	11.57	Vințul de jos	↑	4.55	—	3.10
—	—	10.40	—	12.19	Alba-Iulia	↑	4.31	—	2.49
—	—	10.54	11.17	12.32	Teiuș	↑	4.11	3.57	2.28
—	—	11.30	11.40	1.05	—	—	3.43	3.33	1. —

Budapesta, gara de vest — Orșova — Verciorova									
Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone
8.36	11. —	9.05	9.35	4. —	pl. Viena	sos.	5.50	—	7.20
1.30	8.30	2.30	7. —	10.40	Budapesta	↑	6.45	10.25	2.10
6.39	5.52	8.02	5.49	—	Timișoara	↑	9.25	—	9.01
6.47	—	8.10	7.15	—	Caransebeș	↑	8.09	7.14	8.55
—	—	10.29	10.32	—	Băile Herculane	↑	5.15	4.15	—
11.05	—	12.30	1.09	—	Verciorova	↑	2.37	—	4.40
11.45	—	1.20	2.39	—	București	↑	12.50	—	3.40
10.55	—	11.40	6.25	—	—	—	11.25	—	7. —

Cucerdea — Oșorheiu — Reg. săs.									
Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone
—	2.30	8.10	3.11	10.59	Cucerdea	↑	7.45	2.36	8.31
—	3.19	8.51	3.52	11.40	Ludoș	↑	7.07	1.58	7.43
—	5.12	10.27	5.26	1.14	Oșorheiu	↑	5.34	12.25	5.50
—	5.40	10.42	5.36	—	Reghinul-săs.	↑	—	9.20	5.04
—	7.14	12.16	7.14	—	—	—	—	7.54	3.30

Copșa-mică — Sibiu — Avrig — Făgăraș									
Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone
—	4.45	2.20	11.55	7.10	Copșa-mică	↑	9.34	12.35	6.25
—	5.18	2.50	12.21	7.41	Șeica mare	↑	9.08	12.11	6.02
—	6.02	3.27	12.58	8.21	Lămnăș	↑	8.37	11.32	5.32
—	6.35	3.57	1.25	8.50	Ocna	↑	8.11	11.01	5.07
—	7.01	4.19	1.48	9.15	Sibiu	↑	7.44	10.30	4.40
—	7.34	4.34	2.05	—	Șelimbăr	↑	7.29	8.57	—
—	7.47	2.18	—	—	Vestem	↑	7.17	8.45	—
—	7.54	2.36	—	—	Tâlmăci	↑	7.01	8.25	—
—	8.26	3.01	—	—	Șeșeșul sup.	↑	6.42	8.04	—
—	8.42	3.18	—	—	Avrig	↑	6.21	7.36	—
—	8.58	3.58	—	—	Porumbac al int.	↑	6.02	7.16	—
—	9.15	4.22	—	—	Cărtășoara	↑	5.25	6.40	—
—	9.31	4.50	—	—	Arpasul inf.	↑	5.01	6.13	—
—	9.45	5.10	—	—	Viștea inf.	↑	4.52	6.02	—
—	9.59	5.33	—	—	Beșimbav	↑	4.24	5.32	—
—	10.13	5.44	—	—	Sâmbăta inf.	↑	4.14	5.19	—
—	10.27	6.06	—	—	Făgăraș	↑	3.58	5.02	—
—	10.41	6.35	—	—	—	—	3.28	4.30	—

Notă: Orelle însemnate în stânga stațiunilor sunt a se citi din sus în jos, cele însemnate în dreapta de jos în sus. Numerele cele grase înseamnă orelle de noapte.